

ALDUNAI LAPOK

közlöny BÁCSKA számára.

Szerkesztő-hivatal:

Báránycsa, 484 sz., hová minden a lapot érdeklő küldemények bérmentveintézendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: helybe vagy vidékre egy évre 4 forint, félévre 2 fr., negyed évre 1 fr. oszt. ért.

Hirdetmények beiktatási díja:

Egy háromhasábos sor helye 6 kr.; ismételve 3 kr.; bélyegdíj 36 krajcár.

GAZDÁSZAT, IPAR, KERESKEDELEM.

Árkelet a bécsi börzén augusztus 21-kén.

Nemzeti kölcsön	78.70	Éjsz vaspálya 1000 pft.	184.—	Hitelintézet sorsj. 100 oft.	106.—	Budai sorsjegy 40 oft.	37.—
5% metallikus	67.10	Állam-vaspálya 200 pft.	252.—	Duna-gőzh.-társ. " 100 oft.	98.50	Windischgrätz " 20 pft.	24.25
5% magy. földt. kötv.	71.—	Nyugoti-pálya 200 pft.	190.50	Hg. Eszterházy " 40 pft.	81.—	Gr. Keglevich " 10 pft.	14.50
5% erdélyi " "	66.50	Tiszai-pálya 200 pft.	147.—	Hg. Salm " 40 pft.	37.75	Augsburg váltó	112.—
5% bán. horv. és szláv	68.75	Duna-gőzh.-társ. 500 pft.	432.—	Hg. Pálffy " 40 pft.	39.—	London "	130.90
Bankrészvény	793.—	Triesti Lloyd-társ. 500 pft.	180.—	Hg. Clary " 40 pft.	37.—	Arany "	6.29
Hitelintézet	180.60	Budapesti lánchíd 500 pft.	385.—	Gr. St. Genois " 40 pft.	36.75	Ezüst 100 forintért	131.—

A járvány száj- és körömfájás a háziállatoknál,

keletkezésében és folyamában, valamint annak elmellőzése- és megakadályozására szükségesek szerek.

A járványos száj- és körömfájás, mely jelenleg a bajai járás némely községében uralkodik, alkalmat nyújt értekezésem közzétételére.

A járványos száj- és körömfájás, sokszor ugyanazon állaton egyidejűleg, sokszor egyenként is előfordul, közönségesen ragályos és nem ritkán egész vidéken elterjedő nyavalya, mely meglepi a szarvasmarhát, juhokat, kecskéket és sertéseket, ritkábban a lovakat, s egy a száj takhártyáján vagy a körömpártán kiütő hólyagocskák tartalmához, nyálhoz és a beteg állatok egyéb testfolyadékaihoz tapadó ragály által terjed, mint ezt oly esetek, hol száj- és lábfájás szarvasmarhák fejének élvezete után embereken és állatokon szájpörsenések keletkeztek, hihetővé teszik.

I. A járványos szájfájás.

A szájüreget és nyelvtakhártyának gyuladása; ez minden házi állatoknál észrevehető, s ha ragályos behatások által idéztetik elő, szájjárványnak nevezetik. A szájfájást a takhártya nagyobb vörössége és melegségéről ismerhetni meg; szájjárványok pedig azoknál a szájból nagy mennyiségű nyál folyik; az állat undorodik a takarmánytól, különösen a száraztól s legfőkébb gyenge, folyó tápszert keres; maga az ivás is égető fájdalmat látszik neki okozni; nem ritkán lázzal van összekötve, mely a szájjárványnál soha nem hiányzik, s megelőzi a gyuladást. 3—4 nap múlva a baj enyhülni szokott, s kevésbé több nyálérválasztás áll be; 10 nap lefolyta után pedig a betegség semmi nyoma észre nem vehető. A szájjárványnál a betegség kitérősekre a szájban, a nyelven, — s nem ritkán az orrlyukak táján is különböző számú, lenesegező mogyorónagyságú, savótartalmú hólyagocskák képződnek, melyek 3—4 nap múlva összeesvén, azokból a felületen inkább mélyreható fekélyek támadnak, melyek gonosz fájdalmakat okoznak; gyógyításuk késelemes s néha sikertelen.

A szájfájás okai vagy mechanikai — karcoló, tövises takarmány általi sérülés, vagy kémikai — éles, maró tápszerek fölvétele, vagy dinamikai: meghűlés. A szájjárvány ragályos befolyások következtében támad.

A mi ezen betegségnek gyógyítását illeti, meggyőződésem szerint, a szájfájás nem igényel orvosi segítyt. Gondoskodjék a gazda az állatnak szükséges nyugalmról, friss, savanyú italról; s ha az már kevesé emmi bir, legtanácsosb gyenge takarmánnyal kezdeni; birjon annyi türelemmel, hogy várja be a gyógyulást s különféle kezelést, mint: szájmossa, szájkidörgölés s a t. által ne zavarja a természetes gyógyfolyamat. Ugyanez áll a szájjárványról is. Csak azon esetben, ha az állat hosszabb ideig nem képes enni, s a szájban szét nem oszlott daganatok találtak, szükség orvosi, névszerint baromvrosi segítség után látni. A járvány szájfájás igen gyakran a járvány körömfájással vagy néha tőgykiütéssel ugyanazon egy állatnál kerül elő.

Ezen betegség megszáll minden állatot, legyen az jól vagy rosszul kezelve, legyen az nemes vagy nemtelen faj, ifjú vagy vén, hím vagy nő, s meg nem óvja e betegség másodszeri megkapásától.

Ezen betegség megakadályozása több kevesebb nehézséggel jár s leginkább azért, miután az okok, melyek e bajt előidézik, ismeretlenek.

A szájfájásnak az állatoknál igen nagy hasonlatossága van az ugynevezett szájhólyagcsákkal melyeknek leginkább a gyermekek vannak alávetve; azonban kisebb-nagyobb mértékben a megnötteknél is mutatkozik. Ezen bajnak utóbetegségei az infene, a fenesedett torok-gyuladás vagy egyike a különféle vérbetegségeknek.

A mi az állatgyógy-rendőri szabályokat illeti, melyek itt szükségeltetnek, a járvány körömfájás tárgyalása után általában közleni fogom.

Ernst József.

A magyar kertészeti társulat

1860 november 10, 11 és 12-ik napjaiban rendezendő központi kiállításának programja.

I. A tárlat megnyitattik 1860 november 10-ik napján Pesten u. m. nemzeti múzeumban, és közszemléltre nyitva álland november 12 esti 5 óráig.

II. Tárgya a növénytenyésztés eredménye a legfőbb értelemben, amint azok mutatóvanyai egyetemes bizottmány által meghatározott vidéki kiállításokból és az ügy érdekelt tenyésztők által az ország minden vidékéről beküldetnek, nevezetesen:

- a) A gyümölcs.
- b) Konyha növények.
- c) Gazdasági növények.
- d) Gyógy s ipar növények.
- e) Kertgazdasági növények szaporítására szolgáló növények magvai, gumói, gyökei illetőleg csemetéi.
- f) A tárlat díszítésére szolgáló virágok, dísznövények és díszitvények.
- g) Kerti eszközök, műszerek, és anyagok.

III. A kiállításul beküldendő tárgyak november 1-ső napjáig a kiállítás rendező bizottmányánál bejelentendők, megnevezvén:

- a) A kiállítandó tárgyat, a gyümölcsöket különösen a lehetőségig pomolog — s mennyire divatozónék vidéki elnevezésén.
- b) Annak mennyiségét szám — illetőleg súly szerint.
- c) Kiállítóját illetőleg termelőjét.
- d) A forrást, honnét a kiállítvány magva, gyöke vagy csemetéje szereztetett.
- e) Kijelentendő, mi történjék kiállítás után a beküldendő tárgyal.

IV. A kiállítandó tárgyak jól begyönyölve bérmentesen a magyar kertészeti társulat központi kiállítását rendező Bizottmányának címezve legkésőbb november 6-ig Pestre küldendők.

V. A kiállítást a megválasztott rendező bizottmány két csoportban, t. i. tudományos rendszerben és geographiai rendben állítván össze, kívánatos, hogy különösen a gyümölcs minden külön fajából egy-nél több példány küldessék be.

VI. A jutalmat nyert gyümölcs és a kiállítás bezárása után a tulajdonos által el nem vitt tárgyak a m. kertészeti társulat rendelkezése alá esnek.

VII. A kiállítványok megbirálására az alapszabályok értelmében megválasztott Juryvel együtt járand el a vidéki kiállítások meglátogatására választott bizottmány, mely bizottmány a társulat által kitűzött érmekeket, és a felajánlandó magán díjakat odaitélandi.

VIII. A társulat palotai kertjében termesztett gyümölcsfa csemetékből az alapszabályok 6-ik § d) pontja rendelkezésénél fogva a társulati tagok közt kisorsoltatni fognak, következő rendben.

1. Nyertes a társulati kertben tenyésztett gyümölcsfajok egész gyűjteményét kétszáz néhány fajt.

1 Nyertes 100 darab csemetét a fajok szabad választásával.

5 Nyertes mindenike 25 darab gyümölcsfa csemetét, ugyanannyi fajban,

50 Nyertes mindenike 12 darab gyümölcsfa csemetét, ugyanannyi fajban.

Osszesen tehát 58 nyerő 1090 darab gyümölcsfa nemesített csemetét nyerend.

IX. Minden társulati tag díjmentesen, nem tagok 20 ké. 10 éven alóli gyermekek 10 kr. fizetése mellett látogatják a tárlatot.

A társulat által kitűzött jutalom díjak.

I. A gyümölcs legszebb pomolog elnevezésekkel

ellátott leggazdagabb gyűjteményére egy arany, azt megközelítőre egy ezüst érem.

II. A két magyarhaza eredeti és gyümölcseinek bemutatandó legérdekesebb kiállítványára, egy ezüst, azt megközelítőre egy bronzérem.

III. A szőlő legszebb, leggazdagabb s legérdekesebb kiállítványára egy ezüst — azt megközelítőre egy bronz érem.

IV. A legszebb s legtükéletesebben fejlődött gyümölcsre: egy ezüst — azt megközelítőre egy bronz érem.

V. A konyhanövények rendezett legtükéletes csoportjára: egy ezüst — azt megközelítőre egy bronz érem.

VI. A gazdasági növények legszebb s leggazdagabb gyűjteményére magvakban, kalászokban, gumókban stb. minden külön válfaj megnevezésével: egy ezüst — azt megközelítőre egy bronz érem.

VII. A kerti növények magvai leggazdagabb és legjobb kiállítványára: egy arany, — azt megközelítőkre egy ezüst és következőnek egy bronz érem.

A díjak csak 1891-ik évi kiállításon — a társulati kertben és szakértő tagok által tett kísérlet után fognak odaitélandi.

VIII. A feldolgozott és kereskedésbe bocsátható gyümölcs és zöldség legbecsesb és a feldolgozási módnak leírása közlésével legajánlatosb kiállítványára: egy ezüst — azt megközelítőre egy bronz érem.

IX. A kerti eszközök és anyagok legécszerűbb és közhasználatra aránylag legjutányosb kiállítványára: egy ezüst — azt megközelítőre egy bronz érem.

X. A Jury szabad rendelkezésére becsesebb kiállítványok jutalmazására 10 ezüst és 10 bronz érem.

XI. Dícsérő oklevelek jeles és érdekes kiállítványok jutalmazására, melyek külföldi kiállítóknak is kiadhatók.

XII. Magán díjak, melyek november 1-ső napjáig buzgóbb ügybarátok által a kertészeti ipar nézetük szerint érdekes ága vagy bizonyos tárgya lendítésére, kitűzhetők.

K. G.

A bajai takarékpénztár 1860. júliusi forgalma.

Részvény-befizetés	77 ft. 70 kr.
Betételtett	7979 " 93 "
Visszafizetett előlegezés	2321 " 7 "
" váltó	17278 " — "
Kezelési jövedelem	19 " 57 "
Előlegezési kamat	671 " 35 "
Váltó	463 " 14 "
Kölcsön	35 " 87 "
Részvény	6 " 62 "
Tőkésített	2 " — "
Díjak	180 " 20 "
Január-juniusi bevétel	155494 " 24 "
Január-júliusi forgalom	184529 " 69 "
Előlegezések	3386 " 31 "
Váltó-kölcsön	23572 " — "
Kifizetett betételek	6975 " 43 "
" folyó kamat	7 " 24 "
Kezelési költség	10 " 40 "
Kifizetett osztalék	44 " 60 "
Julius 30-iki készpénz	1999 " 92 "
Január-juniusi kiadás	148533 " 79 "
Osszesen	184529 " 69 "

Bajai piac.

Aug. 25. A mai hetivásár igen élénk volt; több 1000 mérő adatott el; és pedig buza 4.9—4.15; rozs 2.50—2.60. zab 1.10—1.15. Helyi árak: buza 4.10—30; kétszeres 2.51—67; rozs 2.50—62; zab 1.12—19; kukorica 2.25—40,

Nyilatkozat.

Az „Idők Tanujának“ bajai zászlótartója, Sebők úr, e hó 19-ke óta egy aljas nyomtatványt terjesztget úton-útfélen, e városban és e vidéken. Ez ocsmányi tollgyártmány, úr „Okadatos válasz“ címet hord homlokán, nem más mint valóságos blasphemias kiszámított alattomos megrohánása a tanév fáradalmi után, lelki és testi üdülés végett, e városból eltávozott néhány oktató becsületének, s már ez oknál fogva is méltó arra, hogy minden jobbérzetű emberileg gondolkodó megvetéssel forduljon el attól. Mi ez irodalmi szörnynyel, magunk lealacsonyítása nélkül, sorompóba nem szállhatunk; de igenis fölveszszük azon pallost, melyet a jog istene, a legdrágább emberi birtok, a becsület megvédésére, minden honpolgárnak biztosít.

Szerkesztő.

Nyilatkozat.

A napokban „Sebők“ firma alatt egy pamphlet jelent meg, mely a „Bajai Közlöny“ 23-ik számában □ jegy alatt közölt, és Sebőköt irodalmi idiotismussal vádló cikket nekem tulajdonítja, mint azt a röpiratnak több, de különösen a következő passusa bizonyítja: „Kár volt cikkésznek nevére a „Szarvas □“ alá rejteni, a tiszta öntudat s becsület nem enged hamis név alatt lappangni s alattomosan marni, s a t.“ —

Kötelességemnek érzem kijelenteni, miszerint az említett cikknek nem én vagyok szerzője, valamint semmiféle „triumviratusról“ (a melynek szerző szerint, én is tagja volnék) legkisebb tudomásom sincs. Ha valamit tenni akarnék, tennék magam, és nem en compagnie, mint Sebők úr — mondja. Azért mindazon gyanús célzásokat, sértő kifejezéseket és művelt emberhez nem illő gorombaságokat, melyektől a Sebők kiáradnak minden sora hemzseg, mint rám nem illő, alap nélküli ráfogásokat, ezennel ünnepelesen magamról elhárítom; s egyszersmind figyelmeztetem a „vén gyermeket“ hogyha jövőben ismét kedve tartaná valakin minden ok nélkül epéjét kiönteni, úgy korához illő higgadsággal fontolja meg jól a dolgot, s mielőtt tesz, ismerje föl előbb emberét és — hogy Sebők saját szavaival éljek — „ne rugdalózzék vakon, mint a kantártalan ló!“

Szarvas.

NAPLÓ.

† Ó es. k. apostoli fölsége legmagasb születés-ünnepe f. h. 18-án nálunk is megtartott; melynek emlékére Latinovits Adel szül. báró Geramb asszonyság a Baján állomásozó uhlánus közvitézékeknek 100 forintot ajándékozott.

† A T. Z. írja: „Sz. István ünnepe, ki ezen koronaországban is, mint védszent tiszteljük, Temesvárott a legnagyobb ünnepelelyel ment végbe, melyre a vidékről különösen a nemesség igen nagy számmal jelent meg. Az istentiszteleten gróf Bigot de Saint-Quentin kormányzó úr egész tisztika-rával, a cs. kir., nemkülönben a városi hatóság, élükön a polgármesterrel s azonfelül számos ájtatoskodó jelent meg; kik a tágas templomot minden zugában megtölték.“ Nálunk is — Baján — a hívek zsutolásig nagy számmal jelentek meg az Isten házában.

† Mint értesülve vagyunk, az „okadatos válasznak“ egy igen közel rokona fog nemsokára napvilágot látni; melyben a kedves papák adataiban be fogja bizonyítani, hogy e lap egyik novelléjében közölt eme kitétel: „Difficilis res est virginitas“ magyarául nem annyit tesz, hogy:

Hej piros kukoricaszár;

Hej kapálatlan maradtál!

Mint hallottuk, szerző ur, ki éjeket áldozott fel e fontos dolognak kifürkészésére, bizton hiszi, miszerint ezért a Lindenber-

gi Siegfried-féle rendjelet nyakába fogják akasztani. Bizony meg is érdemli!

† Pénteken halászaink rőfnyihosszú angolnát fogtak a Dunában. Az angolnáról az angolnautyesség jut eszünkbe, az ügyességről pedig egy ismerősünk, ki elég vakmerő volt fogadni, hogy a lökértből éjnek idején, gyalog fog haza menni, a nélkül hogy kitorje azt, a mire a fátermördert szokták azelőtt kötni; és — mindnyájunk bámulatára — a fogadást megnyerte.

† Baja egyik vendéglőjében következő ghibizziféle történt:

Vendég — a pincérhez — Hallja maga, hozzon nekem egy üveg pécsi bort!

Pincér: Kérem én csak étket szoktam hordani; a bort attól a másik úrtól tessék kérni!

Mondja aztán valaki, hogy nem civilizálódunk!

† Az oszlopok a dunaparton sorban dűledeznek. Bizony-bizony pedig kár az oszlopokat kidülni engedni!

† Reményi hangversenye f. hó 28-ára van kitűzve; már a program is ki van nyomva. Azonban mint Fama kisasszony mondja, valószínűleg megint elmarad. — Ezen a városban valami fátum uralkodik.

† A budai községtanács, egy szerb tanácsos indítványára, a magyar nyelvet fogadta el hivatalos nyelvnek; nemkülönben Kassa városa is.

† A P. H. szerint a Bécsben lakó magyarok is megtartották Szent István ünnepét, a kapucinus atyák templomában, melyre az összes magyar birodalmi tanácsosokon kívül a bécsi magyarság minden osztályai magyar diszöltönyben jelentek meg.

† A Szegedi Híradó 67-ik száma hátsóálgilag lefoglaltatott.

† A lipesei „Illustrirte“ könyvismertetői rovatában ezeket mondja: „Megjelentek Béranger dalai — Jeléschi-től.“ Az Illustrirte et comp. csakugyan ért a ferdtételekhez.

† Lauffer és Stolp fölszólítatván az osztrák könyvtárosok együletének elnökségétől, hogy a Magyar- és Erdélyhonban megjelenendő irodalmi termékek névjegyzéke létesítését eszközölje; miért is az említett könyvtárosok felszólítják a nyomdatulajdonosokat és kiadókat, hogy e cél kivételének elérésére a már eddig megjelent könyvek jegyzékét, az ezután megjelenendő munkákból pedig egy-egy példányt, a bolti ár kitételével, nekik megküldeni sziveskedjenek. Bizton hisszük, hogy ez ügyet az illetők felkarolják, annál inkább, minthogy ezáltal egy eddig igen észrevehető hiányon lesz segítve!

† Szegeden műkedvelői előadás történt, melynek jövedelme a páholysorok díszítésére fog fordítatni. Egy izben szó volt, hogy városunk lelkesb fiai és leányai szintén rendezni fognak jótékonycélú műkedvelői előadásokat; azonban, mint látszik elmosta az eső. A horvát testvérek javára rendezett hangverseny megmutatta, hogy erő volna, csak akarat ne hiányzanék!

† Az Angolhonban lakó magyarok f. hó 11-én tartották üdvözült Széchenyinkért a requiemet.

† A bécs-müncheni vaspályavonal megnyitása által Páris csaknem egy nappal hozottat közelebb hozzánk. A gyorsvonatok 36 óra alatt fognak Bécsből Párisba érkezni.

† Benedek tábornagynagy ő exēja által a legmagasb születési nap alkalmával rendezett lakomára D. Meisel a pesti főrabbi is meghívatván, midőn országunk primásának bemutatott, ez öt nyájás leereszkedéssel fogadván, miután személyi és a vallási viszonyokról kérdezősködött, magától baráti kézszeritással bocsátotta el, hogy eljött ama boldog kor, melyről a profeta szólott, mondván: „Hiszen egy atyánk van; (a haza) egy Isten teremtett mindnyájunkat, minek bánjunk egymással hűtlenül s szentelenítsük őseink frigyét!“

TÁRCA.

Házasság hirdetés útján.

Beszély.

KIKINDÁTÓL.

Ó leányok, leányok; ti szirénajkú, tarkaszínű csábulakok!

Hányszor csaltatok ti már meg engemet!

Igaz, hogy én is sokszor megcsaltalak titeket; de lelkeim az egészen más dolog! A férfiúnak szabad megcsalni a nőt, de a nőnek a férfit soha; úgy kívánja ezt a méltányosság. Ugyanis az udvarlást mindenkor a férfi kezdi; jogában áll tehát neki, a mikor kedve tartja, azt abban is hagyni. De úgy kívánja ezt az igazság is. Haugyanis Éva mama kisasszony korában meg nem csalja boldogult apánkat Ádámot (hogy az Isten nyugoszsza meg a szegény öreget!), hát mi most nem állnánk oly kuruc módon. A kaszinónak nem kellene félni, hogy az épület maholnap a szőke Duna lágy karjaiba veti magát s a könyvtár megszökik a fekete tengerbe; a Liedertafelt nem érte volna azon szomorú csapás, hogy már akkor akarták eltemetni, mikor még nem volt meg, hanem csak — haldokolt; Virct. Mórnak nem kellett volna regét írni a livodai borrhól, hogy hallhatatlanítsa magát; az astaroth gyomrú hitelezők kedvéért nem találtak volna fel a maliciózus vekszlit, meg a dandyk veszedelmét — az adósok börtönét; a vendégeknak nem kellene panaszkodniok a miatt, hogy Bayer és Tóth urak kellenei erőnek erejével civilizálni*) akarnak bennünket; a városházára nem csináltak volna azt a viccet, hogy hajdan emeletes volt, de szerencsétlenségre a földszintet kilopták alóla; s nekünk sem kellene tartanunk, hogy azon sok porért, a melyet szabadalmas Baja városában naponkint el kell nyelntünk, egyszer majd csak kiporolnak bennünket; úgy van lelkeim, mindezen és ezen kívül — sok, nagyon sok más dolog soha nem történt volna, ha az első asszony nem csalja meg életpárját. De mindezt önök nem veszik figyelembe; hanem uton-útfélen, a hol csak lehet, a szegény férfiakra ráfogják, hogy ők hamisak, ingatagok, hűtelenek, csapodárok, s a jó Isten tudná, mi mindent nem; szóval, hogy mi önöket megcsaljuk! Pedig ha szigorúan vesszük a dolgot, mi tulajdonkép csak azon nagyszerű csalást bocsuljuk meg, melylyel Éva asszony lefőzte Ádámot és Ádám bennünket is. A ki csak kissé komolyan s mélyebben betekint a dolog velejébe, át fogja látni, hogy e csalás kiszámíthatlan kárt okozott nekünk; e család oly óriási volt, hogyha minden férfi mindennap tíz nőt esalna meg, még sem volna megtorolva a vesztőség, a melyet általa szenvedtünk. S aztán kit csal meg a férfi, midőn a nőt, kinek azelőtt bevallott udvarlója volt, magára hagyja, kit csal meg kérdem én? . . . Talán a nőt? . . . Azt a tatárt! Megcsalja magamagát; mert azt hiszi, hogy ezáltal a nőnek szomorúságot, szívfájdalmakat okozott; holott a nő titkon markába nevet és örül, hogy ily könnyű módon félbenszakadt a reá nézve már úgy is unalmassá válni kezdő viszony.

De mit is trécsenek itt dolgok felett, a melyeken semmiféle konstitúció sem segít; inkább áttérek a tárgyra, sokkal okosabban teszék.

Tehát van szerencsém magamat bemutatni a hölgyeknek, különösen az ifju hölgyeknek!

Hogy ki és mi vagyok, mindjárt meglátják, ha megmutatom a passzusomat.

A passzusomban így vagyok leírva:

„Neve: Hamvai Kálmán.

Jelleme: ügyvédjelölt.

Évei száma: 27.

Termete: sugár.

*) Barbar: ein Ungar.

Civilizirt: ein Dentscher, (Lásd az „Illustrirte“ nagy szótárát).

Orra: rendes.

Szemei: teketék.

Haja: detto.

Arca: tiszta.

A nélkül, hogy dicsérném magamat, megmondhatom, miszerint a nők körül meglehetősen szerencsével forgolódtam.

Most tehát lássuk, mi történt.

— Mily unalmas ez az élet, teremő atyám mily unalmas . . . mintha csak vigjáték volna, a melyet Némethi csinált! *) Imígy kiálték fel 1860-ik évben márc. 18-án, esti tizedfél órákor, midőn egy házi mulatságból megszöktem, a hol különben oly nagy mértékben unatkozám vala, mint némely kaszinóban a „Kosmos“ vagy a „Budapesti szemle.“

Beszélik, miként G. herceg az elmés, de külön de-Lauragais-t annyira megkedvelte, hogy hetenkint többször meglátogatta őt, társaságában néhány élvezetes órát töltendő; de-Lauragais a hetedik látogatás után megkérdezte a párisi medikai fakultást, lehet-e unalom következtében meghalni? . . . Igen, válaszolt a fakultás. De-Lauragais most vádlevelet készített s az adott választ, mint okmányt, mellésatolván, benyújtá azt a büntető bíróságnak, hogy G. herceg az ő élete ellen tör.

Eme nevezetes „on dit“ megtanított arra, hogy megtudjam, miként az unalom halált is okozhat.

Mit tegyek hát? kérdém magamtól, hogy meg ne öljön e gonosz vendég.

Egy bölcs azt mondta: A ki szerelmes nem tudja, mi az unalom.

Tehát szerelmes leszek.

Mit is mondtam csak: — szerelmes leszek? . . . Hahaha . . . hahaha! Én és szerelmes? . . . Éppen mintha a koldus azt mondaná: gazdag leszek, úr leszek! — vagy mintha Kmethy így szólna: humoreszket írok.

Ennél badarabbat még akkor sem beszéltem, mikor szerelmet szoktam valamely nőnek vallani.

Hanem azt teszem, hogy megházasodom.

Ha valaki, e nyilatkozatban ellenmondást találva, azon megütköznék, azt bátor vagyok figyelmeztetni, miként a nőüléshez csak nő és — pénz kívántatik, s hogy a szerelem csak auflág, de nem lényeges kelleke a házasságnak; sőt mint a tapasztalás bizonyítja, a szerelemnélküli házasságok a legboldogabbak.

Tehát megházasodom.

Úgy van, megházasodom.

Különb ez nem új gondolat, s nekem már rég szándékomban is volt; hanem még eddig nem találtam kedvemrevaló nőt. Mindegyikben volt valami, a mi nem tetszett.

Egy ízben kiszemeltem magamnak Arankát. Aranka nagyon szép leány volt, de kissé — — kissé — — hogy is mondjam csak? . . . tehát kissé olyanforma volt, mint — (hanem ezt titokban mondom ám) mint azon állat, melyet Márton napjára szoktak megsütni. Rácsínálták a nótát, hogy: „Szép állat a liba.“

Aztán Marira vettem szememet. Mari esinos leány volt, azonfelül eszes is; hanem egy nagy hibával bírt, t. i. kokett volt. Már pedig azt tudom magamról, hogy a kokett nők nagyon veszedelmesek a férfiakra nézve; de viszont azt is, hogy a férfiak is nagyon veszedelmesek a kokett nőkre nézve. Ez pedig a férjekre rosszabb, mint az egyiptomiakra a tizenegy csapás — vagy mennyi.

Következett Vilma. Vilma szép is volt, eszes is volt és kokett sem volt; de neki is volt hibája, névszerint: háromszor találtam oly állapotban, melyben úgy nézett ki, mintha Trofónius barlangjából jött volna ki; vagy hogy érthetőbben szóljak: a frizúrájára a paraszt ember azt mondta volna,

*) Minden aprehenzió kikerülése végett szükségesnek tartom megjegyezni, hogy ezt nem én mondom, hanem a beszélő. Kikinda,

hogy — borzas. Megjegyzendő pedig, hogyha borzas nőt látok, hát mindjárt vége van minden illúziómnak.

Végre jött Flóra. Mit mondjak róla? . . . Ó, ő szép volt, szép, miként az alkotó gondolat, mely a nőt megteremté, vagy miként a napsugár, melyet szivárvánnya varázsol át a tiszta harmatesepp. Megláttam őt . . . megláttam és elmerengtem kökényszeme bívós sugarán, melynek egyetlen mosolya többet ért, mint a világ minden koronája.

Elmondom, mint szerettem meg őt.

Ismerkedésünk után körülbelül három héttel egyszer a színházban voltunk. Ő a zártszéksor szélén ült, én a háta megett álltam.

Beszélggettünk a napi eseményekről, ismerősinkről a színi előadásokról, szerelemről s más ilyen hétköznapi dolgokról; midőn egyszer Flóra reám emeli igéző szemeit s így szól:

— Apropos, az éjjel ön felől álmodtam.

— Örölnöm kellene, ha nem tudnám, hogy az nem éppen mindig hizelgő ránc nézve, ha valaki felőlünk álmodik.

— Tehát azt hiszi, hogy álmodom önre nézve nem hizelgő?

— Nem hogy hiszem, hanem tartok tőle. Akár ki is találnám, mi az.

— Például?

— Például, ön azt álmodta, hogy én bevallám önnek szerelmemet, és ön — —

— Fejezze be kérem!

— És ön visszautasított.

Vártam, mit fog szólni.

Rövid gondolkodás után imígy válaszolt:

— Emlékszik ön ama fauteuil-re, a melyben ön rendszerint ülni szokott, midőn néha szerencsénk van?

— Igen, emlékszem.

— Tehát álmodtam azon fauteuilben ültem és elaludtam. Ezen álmodtam azt álmodtam, hogy ön, Hamvai úr, a szobába lép, egyenest felém tart s engem — megesókol. A csókra én fölébredék és csakugyan önt látom magam előtt és — ajkamon érzem ajakát.

— És azután?

— Azután — —

— Fejezze be kérem!

— Azután — ön ismét megesókol.

— És azután?

— Azután — megint megesókol.

— Sokszor megesókoltam?

— Nagyon sokszor.

— És — boldog volt ön?

Lesütötte szemét és hallgatott.

— Flóra kisasszony?

— S ha azt mondanám, hogy igen; és kérdőleg tekintett rám, mit szólna ön hozzá?

E kérdés meglepett. Hogy miért, mindjárt elmondom.

Azt tapasztaltam, hogyha egy nő, mielőtt mi férfiak nyilatkoztunk előtte, értésünkre adja, miszerint érdekeliük őt: az oly nő vagy raffinirt vagy együgyű, vagy pedig — a mi azonban nagyon ritka eset — imádnodó naivság.

Hogy Flóra nem együgyű, arról meg voltam győződve. De hátha raffinirt? . . . hátha bizonyos céljai vannak, s e nyilatkozat csak tör akar lenni, mely a madarat megfogja? . . . Hm, hm?

Már ez furesa volna — nagyon is furesa.

— Ön nem felel kérdésemre Hamvai úr?

— Ó igen! . . . Ismeri ön Kockot?

— Hogy a morál nem a legerősebb oldala, annyit hallottam fölöle. Valahányszor szó volt róla, a nők mindig hevesen kikelték ellene.

— Jele, hogy olvassák s jele, hogy Kock igazat beszél . . . Kock tehát azt mondja: A ki egy nő szavára épít, az homokba ír, a melyet elfú a legelső szél.

— Ez más szóval annyit tesz: ön nem hiszi, a mit mondtam?

— Fájdalom, hogy igent kell mondanom; de a nők már sokszor megcsaltak.

— Tehát sokszor is szeretett már?

— Megbocsát, ha felelet helyett kérdést adok válaszul. De ön kisasszony, szeretett-e már ön?

— Még eddig nem . . . Nos, micsoda nevetnivaló van ezen; tán ezt sem hiszi?

— Tegyük hogy elhiszem. Tehát még eddig nem szeretett; hát most?

— Most? . . . szólt elmélázva s mintha magának beszélne.

— Igen, most?

— Most — szeretek!

Mily lelkesülten, mily elragadtatva mondta, hogy: szeretek! Ez a nő valószínűs talány előttem, a melyet nem tudok megfejteni magamnak; tönkre teszi legszilárdabb nézeteimet.

— És ki az a boldog? . . . Vajjon ismerem-e én őt?

— Arra éppen ön tudna legkevesebbet válaszolni . . . Én úgy hiszem — nehezen.

Azt akarta, mondani hogy nem ismerem magamat. Értettem; hanem úgy tettem, mintha nem érteném.

— Ön rébuszokban beszél kisasszony. Tehát mondja legalább, láttam-e már őt?

— Elfogadva, hogy ön is oly hiú, mint a többi férfi, úgy: igen; ön látta többször — mindennap.

— Mindennap láttam és még sem ismerem! . . . Ez valóban különös!

— Sokkal különösebb, válaszolt ő némi ingerültséggel, hogy ön előtt csupán csak most rejtély az, a mit mondok!

Egy szép virágcsokor volt kezében — összetépte.

Azután folytatá:

— Ám legyen! . . . s csaknem sírt!

. . . Eddig hittem, hogy nekem is lesz majd valakim, a ki örülni fog velem, ha én örülök és sírni fog velem, ha én sírok; a ki szeretni fog engemet — szeretni fog, ha majd látja, mily nagyon szeretem én őt, ha majd látja, miként nincs lelkemnek gondolata, mely övé nem volna; eddig mindezt hittem; de most? . . . most tudom, hogy boldogtalan vagyok!

Kevésbe múlt, hogy eléje nem térdeltem és kitérve előtte szívem legtitkosabb gondolatát, be nem vallottam, miszerint szerettem őt, forró vágygyal — égő szerelemmel.

Nagy lelki erőmbe került; de ura lettem érzelmimnek.

— Megenged egy kérdést Flóra kisasszony?

— Valóban ön kérdéseivel — —

— No csak mondja ki!

— Ön ma kérdéseivel alkalmatlan!

— S ha fogadom, hogy ez utolsó lesz?

— Beszéljen!

— A kit ön szerelmére méltatott, van-e annak tudomása erről, tudja-e az, hogy ön őt szereti? Ezt akarom kérdeni.

— És ön tudja-e, hogy ön jégszívű?

— Azt tudom, hogy a kisasszony e téves véleményben él.

— No akkor ő is tudja.

— Tudja? és nem repül önnek hódolni, önnek, a virágok legszebbikének?! . . . Kisasszony, önnek választottja vagy ostoba vagy — bolond.

Hirtelen rám veté szemeit.

Ó de minő tekintet volt ez én uram, én Istenem!

Gyorsan, miként a legmerészebb gondolat, futá végig lelkemen e pillantás, és szívem mélyéhez érve, ott megállt; és szívem erre összeszorult és elkezdett fájni, nagyon fájni; de édes volt e fájdalom, ó mily édes!

Magamviselete nem szép volt. Átláttam.

Előre hajoltam, hogy bocsánatot kérjek tőle.

A mint rá tekinték, szemében két könyecseppet vettem észre.

Megérdemltem-e e könyveket?

Bizonyára nem!
Ezalatt vége lön az előadásnak.
Midőn kimentünk, karomat ajánlám neki.
— Ön szívtelen Hamvai úr . . . nagyon szívtelen!

— Bocsánat, rebegém és kezét szívemhez szorítottam. Éreztem, hogy e kéz reszkedett. Ó, bocsásson meg; de lássa a nők oly nagyon értenek a színleléshez! . . . Ön hallgat? . . . Flóra . . . szívemnek szépséges leánya, titkos gondolatimnak bűvös eszményképe, szólj, megbocsátsz-e? Lásd én szeretlek, oly nagyon szeretlek!

— A mindenható Istenre . . . szolt csaknem fuldokolva — szakadozott lélekzettel, gondolja meg mit beszél! . . . Mert ha ez nem volna igaz — — ó, e gondolat örültte tesz!

— A mindenható Istenre, Flórám, szeretlek — kimondhatlanul — végtelenül!

— Kálmán! . . . csak ennyit mondhatott; és úgy sirt, úgy zokogott.

Te tudod, Isten, hogy szerettem őt, igazán, szívem mélyéből szerettem! . . . És ő? . . . Ő nem szerethetett; mert ha szeretett volna, nem bánt volna oly kegyetlenül velem — nem bánt volna!

(Folytatása következik).

Nyilttér.

(A „Nyilttérben“ minden alapos és nem álnévtől eredő panasz és magánvita fölvetetik. Ezekért a szerkesztőség csak a sajtóhatóság előtt felelős. Egy sornak díja 15 ujkr.)

Nyilvános köszönet.

Gyermekem hosszabb ideig súlyos betegségben szenvedén, miután annak javulásáról több orvos lemondott, találkoztak egyének, kik szenvedő fiam egészségének helyreállítását illetőleg nekem Ernst József orvost ajánlották. Emeltett orvos úr a beteghez hivatván, azt megvizsgálta s orvosi rendelkezése folytán a beteg szemlátomást üdülni kezdett; s hála ügyessége- és tudományának teljesen fel is gyógyult. Mit midőn köztudomásra juttatok, egyúttal el nem mulasztatom, hogy a t. orvos úrnak köszönetemet és hálaomat ne nyilvánítsam.

Baja, aug. 17.

Szedlátskó Mihály,
téglamester.

Szerkesztői üzenet.

A „Pester Lloyd“ kiadóhivatalának. Az egész összeg 6 forintot tesz.

Felelős szerkesztő: Kolmár József.

HIRDETÉSEK.

11 sz. 3-1.

Kereskedelmi AKADEMIA Pesten.

A pesti, mind két kereskedelmi-tisztület által alapított kereskedelmi-akademia, mely három akadémiai, két előkészületi osztályból, azonfelül egy kétosztályú estiiskolából áll, az akadémiai folyamat okt. 1-én, az estiiskolát pedig okt. 8-án nyitja meg.

Közelebbi értesülést nyerhetni a programból, mely az illetők kívánatára az igazgatóságtól (Bálványutca és a főút szögletén, 18. szám, 2-ik emelet) megküldetik.

A magukat fölvetetni kívánó ifjak beiratása sept. 20 — 30-ig történik.

Pest, augusztusban, 1860.

A választmány megbízásából

Az igazgatóság.

Hirdetvény.

A magas cs. kir. szerb. banáti helytartótanácsnak f. é. május hó 2-án 7283—1681. szám alatt kibocsátott rendelete következtében a bajai máti

országos vásárnak áttétele f. é. **september hó 17-ről 24-ik** és ezen hónapnak következőnapjaira kegyelmesen megengedett. A mely ezennel a bajai tanács részéről közhírré tétetik.

Baja város tanácsa.

Kundmachung.

Die hohe k. k. serb. b. Statthaltereien hat vermöge hohen Erlasses vom 2. Mai d. J. Z. 7283 — 1681 die Uebertragung des Bajaeer Mathei-Bahmanktes vom **17 September d. J. auf den 24.** und den nachfolgenden Tagen desselben Monates zu bewilligen geruht, welches hiermit zur allgemeinen öffentlichen Kenntniß gebracht wird.

Vom Magistrate Baja.

10. sz. 3-3.

Egy ingyenes

POSTA-GYAKORNOK

a bajai cs. kir. postahivatalnál azonnal fölvetetik. Föltételek: hat hónap multával a postakiadó-szaktól vizsgát tenni tartozik s azonnal kiadói alkalmazást nyerhet; legalább 18 éves legyen; a német nyelvben némi jártassággal bírjon s legalább négy gymnasiumi iskolát végzett legyen. A folyamodók keresztlevelök s egyéb bizonyítványokkal felszerelt folyamodványukat négy hét lefolyta alatt az alulirt hivatalhoz adják be.

Baja, 1860. július 31.

A bajai cs. kir. postahivatal.

13. sz. 1-3.

Hauptner Róbert kárpitós

ajánlja évek hosszú során át legjobb hírben álló kárpitúzetét; különösen nagyválasztékú pamlag s divánjait (10 ft.-tól 60 ft-ig); támlás székeit, derék-aljait, paplan és szőrvánkosait, s elfogad megrendeléseket minden a kárpitós szakba vágó munkára, a legjobb és divatszerű kelmékből valamint minden bútorneműekre; s valóban jutányos ár mellett, munkájáért — melyre még soha panasz nem volt — kezeskedik; külmegrendeléseknél biztos szállítás és jó bepakolásról gondoskodik. Továbbá jelenti, hogy elvállalja a falak és mennyezet szőnyegezését (tapette) s egy szoba bebélelését saját anyagjával egy 24 óra alatt elkészíti s tartósságáért jótáll.

Baja, aug. 24.

Lakása a ref. templom
mellett, 188. sz. a.

A kiadó Mederschitzky Ignác nyomdájában, Baján, 1860. Fürdő-utca 345. szám.

Az első magyar

általános

BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

Pesten

közelebb megkezdte

a

**biztosítást az ember
életére is.**

Ennélfogva elvállalja:

I. A biztosított halála után fizetendő tőkék és nyugdíjak biztosítását (I. program).

II. A biztosított életében fizetendő kiházasítási tőkék, elhalasztott évjáradékok (nyugdíjak) és közvetlen évjáradékok biztosítását (II. program).

Biztosítások iránti bevallásokat elfogad a bajai takarékpénztár, mint az első magyar általános biztosító társaság ügynöksége, s a felek minden kérdésére teljes készséggel és ingyen nyújt felvilágosítást.

Bevallási minták az ügynökség irodájában ingyen kaphatók.

Bajának értelmes lakossága, mely ismeri az életbiztosítás üdvösségét, s s meggyőződhetik a hazai társaság díjainak előnyössége s feltételeinek loyaltása felől, hisszük, hogy e téren is bizodalommal, részvétellel forduland a hazai intézethez. —

A biztosítottak halála esetében fizetendő „100 forint“ tőke biztosításának díja:

a nyeresémbeni részesüléssel.

A biztosított kor- Évi díja a 85.
éve beléptekor. korévig.

25 év . . .	1 ft. 94 kr.
30 „ . . .	2 „ 22 „
35 „ . . .	2 „ 54 „
40 „ . . .	2 „ 99 „
45 „ . . .	3 „ 59 „
50 „ . . .	4 „ 31 „
60 „ . . .	7 „ — „

A biztosított öszvege a családnak kifizettetik, történjék a biztosított halála bármikor. Így ha a biztosított az első befizetés után halna is meg, a biztosított tőke hiánytalanul és készpénzben fizettetik ki s a biztosított fél, ha a kötvény 3 évig már érvényben állott, a társaság nyeresémben is részesül; mely nyeresémben rész vagy az évi díj csökkentése, vagy az eredetileg biztosított tőke növesztésére fordíthatatik. —

Baja 1860. évi augusztus 18-án.

**A bajai takarékpénztár
igazgatósága.**